ZASNENÝ NEZNÁMY

Jedna z 5 najlepších tínedžerských kníh roka 2017

LAINI TAYLOR

COOBOO

Zasnený Neznámy

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cooboo.cz
www.albatrosmedia.sk

Laini Taylor

Zasnený Neznámy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2019

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA a.s.

COO
BOO

ZASNENÝ NEZNÁMY

ZASNENÝ NEZNÁMY

LAINI TAYLOR

Z angličtiny preložila Elena Guričanová

COOBOO

Copyright © 2017 by Laini Taylor
Translation © Elena Guričanová, 2019

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-1194-4
ISBN e-knihy 978-80-566-1238-5 (1. zverejnenie, 2019)

Venujem Alexandre, najvýnimočnejšej na svete.

Prológ

Na druhý sabat dvanásteho mesiaca v meste menom Nárek spadla z neba dievčina.

Dievčina s modrou pleťou a červenou krvou.

Dopadla na železnú bránu a nešťastne ju pokrivila, zostala na nej visieť neprirodzene prehnutá, pôvabná sťa chrámová tanečnica omdlievajúca v náručí milenca. Na mieste ju držalo hladké ostrie kovaného ornamentu, jeho zakrvavený hrot jej trčal z hrudnej kosti a ligotal sa ako brošňa. Chvíľku sa ešte chvela, kým sa z nej vyslobodzovala duša, a z dlhých vlasov jej pršali puky zázvoru ako drobné ružové fakle.

Neskôr sa šepkalo, že to neboli kvety, ale srdiečka kolibríkov.

Vraj ronila krv v podobe sĺz. Vraj sa tvárila zmyselne a prechádzala si jazykom po zuboch, kým tam visela dolu hlavou a umierala. Vraj vyvrátila hada, ktorý sa premenil na dym, len čo sa dotkol zeme. Vraj k nej priletel kŕdeľ nočných motýľov, ktoré sa ju zúfalo pokúšali nadvihnúť.

Jedine to bola pravda.

Nič však nezmohli. Sotva väčšie než ústočká detí otvorené od prekvapenia, ani desiatky motýľov nevládali viac než ťahať za pramene jej tmavnúcich vlasov, kým ich krídla ovisli, premočené krvou. Spolu s kvetmi ich odfúkol nápor vetra presýteného dusivým

prachom, ktorý sa prihnal ulicou. Zem sa vzdúvala. Obloha sa krútila okolo vlastnej osi. Kúdoly dymu preťal podivný záblesk a obyvatelia Náreku museli prižmúriť oči. Zvírené oblaky prachu, žiar a pach strelného prachu. Došlo k výbuchu. Poľahky mohol priniesť smrť všetkým, ale zomrela len jedna dievčina, ktorá nebesám akoby vypadla z vrecka.

Bosé nohy, na perách fialkasté škvrny. Vrecká mala plné sliviek. Bola mladá, pôvabná, prekvapená a mŕtva.

A navyše modrá.

Modrá ako bledé opály, modrá ako nevädze či krídla vážok, ako jarná – nie letná – obloha.

Ktosi vykríkol. Zvuk privolal ďalších. Ďalší takisto vykríkli, no nie preto, že dievčina bola mŕtva, ale preto, že bola modrá, a to v meste menom Nárek dačo znamenalo. Aj keď sa už obloha prestala knísať a zem sa ustálila, keď z miesta výbuchu vyprskol posledný kúdol dymu a rozptýlil sa vo vzduchu, výkriky zneli ďalej. Šírili sa od hrdla k hrdlu ako nákaza.

Duša modrého dievčaťa sa vzchopila a usadila sa, osirelá, na hrote kovania ostrom ako kopija, sotva palec nad nehybnou hruďou svojho tela. Zaklonila neviditeľnú hlavu so šokovane otvorenými ústami a žalostne sa zahľadela nahor.

Výkriky sa rozliehali ďalej.

Na opačnom konci mesta, na monumentálnom podstavci z kovu hladkého sťa zrkadlo, sa pohla socha, akoby ju ten hluk zobudil, a zdvihla rohatú hlavu.

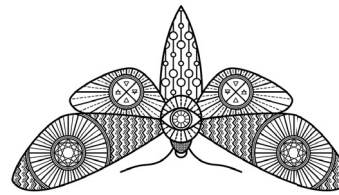

Prvá časť

❄ ❄ ❄

shrestha [šrešta], podst. m.

Keď sa splní sen, ale nie tomu, kto si ho vysníval.

Archaický výraz odvodený od mena zlomyseľného boha osudu Shresa, ktorý vraj trestal veriacich za neuspokojivé obety tým, že najtajnejšiu túžbu ich srdca splnil niekomu inému.

1
Záhady náreku

Mená sa dajú stratiť či zabudnúť. Nikto to nevedel lepšie než Lazlo Neznámy. Spočiatku mal iné meno, ale to zomrelo ako pieseň, ktorú už nemá kto spievať. Možno priezvisko starého rodu s patinou generácií. Možno meno, ktoré mu dal niekto, kto ho ľúbil. Rád si to predstavoval, ale pravdu netušil. Zostali mu len Lazlo a Neznámy – priezvisko Neznámy dostával každý najdúch v kráľovstve Zosma a meno Lazlo mu dal jeden mních podľa svojho strýka, ktorý nemal jazyk.

„Vyrezali mu ho na galejach," prezradil brat Argos, keď Lazlo podrástol a dokázal tomu porozumieť. „Bol to čudný mĺkvy chlapík a ty zase čudné mĺkve bábo, tak mi proste napadlo: Lazlo. V ten rok som musel dať meno toľkým deckám, že som každému dal prvé, čo mi skrslo v hlave." Akoby mimochodom dodal: „Aj tak som neveril, že prežiješ."

Práve v tom roku Zosma klesla na kolená a šíky mužov sa z nej valili ako prúdy krvi do úplne zbytočnej vojny. Vojna sa, prirodzene, neuspokojila s vojakmi. Pálila polia, rabovala dediny. Sedliaci, ktorí stratili svoje domovy, sa túlali spustošeným vidiekom a ruvali sa s vranami o paberky. Zomrelo toľko ľudí, že siroty do kláštorov sa zvážali kárami, ktoré predtým terigali zločincov na popravu. Mnísi spomínali, že deti prichádzali v plných vozoch ako jahniatka a ne-

mali o nič jasnejšiu predstavu o svojom pôvode. Staršie aspoň poznali vlastné meno, ale Lazlo bol ešte len nemluvňa, a navyše choré.

„Bol si sivý ako dážď," vravel mu brat Argos. „Rátal som, že zomrieš, ale ty si papal a spal a farba sa ti časom napravila. Nezaplakal si, ani len raz. To bolo čudné, ale my sme ťa preto mali radi. Nevstúpili sme do kláštora, aby sme skončili ako pestúnky."

„A my sme sa nenarodili, aby sme skončili ako siroty!" odsekol malý Lazlo ohnivo.

Sirota však bol, a navyše Neznámy, a hoci rád fantazíroval, v tomto ohľade si nerobil ilúzie. Už ako malý chlapec pochopil, že ho nečakajú žiadne prevratné odhalenia. Nikto si poňho nepríde a svoje pravé meno sa nikdy nedozvie.

Možno práve preto ho tak dokonale opantala záhada Náreku.

Teda vlastne dve záhady: jedna stará, druhá nová. Stará otvorila bránu jeho mysle, ale až nová vkĺzla dnu, párkrát ju obehla dookola a potom sa s hrdelným zastonaním uložila ako spokojný drak v útulnom novom dúpäti. Zostala tam po celé roky a vydychovala oblaky tajomstiev.

Týkala sa mena a zistenia, že mená sa dajú nielen stratiť či zabudnúť, ale aj ukradnúť.

Lazlo to zažil ako päťročný, keď ešte žil v Zemonanskom kláštore. Sám sa odkradol do starého jabloňového sadu, sídla zlatoočiek a nočných motýľov, aby sa pohral. Začínala sa zima, stromy boli temné a bezlisté. Lazlo pri každom kroku prelomil ľadovú kôrku a obláčik zmrznutého dychu ho sprevádzal ako priateľský duch.

Začul Angelus, hlas bronzového zvona sa v pomalých, okázalých vlnách rozliehal ponad ohradu s ovcami a za múry sadu. Zvolával na modlitbu. Keby sa nevrátil dnu, jeho neprítomnosť by niekto postrehol, a keby jeho neprítomnosť niekto postrehol, dostal by bitku.

Nevrátil sa dnu.

Lazlo využil každú príležitosť, aby sa mohol osamote vytratiť, nohy mu večne brázdili šmuhy modrín od lieskového prútika, ktorý

visel na háčiku s jeho menom. Stálo mu to za to: za útek od mníchov, od pravidiel a nudnej práce, od života, ktorý omínal ako tesné topánky.

Za *zábavu*.

„Practe sa preč, ak vám je život milý!“ varoval vymyslených nepriateľov. V každej ruke zvieral „meč“: tmavý jabloňový konár s motúzom ovinutým okolo hrubšieho konca namiesto rukoväte. Lazlo bol podvyživený špunt so škrabancami na hlave, ktorú mu mnísi holili, aby sa vo vlasoch neusadili vši, ale z jeho postoja vyžarovala ušľachtilá dôstojnosť. V tom okamihu – aspoň v jeho vlastnej mysli – neexistoval ani tieň pochybností, že je bojovník. A nie hocijaký, ale jeden z tizerkánov, najurputnejších bojovníkov, akí kedy na svete žili. „Žiaden cudzinec ešte nevidel zakázané mesto,“ oznámil nepriateľom. „A kým dýcham, žiaden ho neuvidí.“

„Tak to máme šťastie,“ odpovedali jeho protivníci skutočnejší než padajúci súmrak a spev mníchov, ktorý znel z kláštora na kopci, „lebo čoskoro dodýchaš.“

Lazlo prižmúril sivé oči. „Myslíte, že ma porazíte?“

Tmavé stromy sa roztancovali. Ducha – obláčik zmrznutého dychu – odvial vietor, ale nahradil ho ďalší. Pred Lazlom sa rozlieval jeho obrovský tieň a v mysli mu prebleskovali dávne vojny a okrídlené bytosti, hora z roztavených kostí démonov a mesto za ňou – mesto, ktoré zmizlo v opare času.

To bola stará záhada.

Dozvedel sa o nej od starého mnícha, brata Cyrusa. Nevládal chodiť a úloha nosiť mu jedlo pripadla chovancom. Nebol láskavý, žiaden mentor či starý otec. Chlapcov aj celé hodiny držal za zápästie v surovom zovretí a nútil ich, aby opakovali nezmyselné katechizmy či priznávali hriechy, ktoré nedokázali ani pochopiť, nieto ešte spáchať. Cyrusa s hrčovitými rukami, ktoré chmátali sťa pazúry dravých vtákov, sa všetci báli. Väčší chlapci sa neunúvali ochraňovať menších, naopak, posielali ich do jeho pelechu namiesto seba. Lazlo

sa takisto bál, ale dobrovoľne sa prihlásil, že mu bude nosiť *každé* jedlo.

Prečo?

Lebo brat Cyrus rozprával príbehy.

Príbehy sa v opátstve netešili obľube. Prinajlepšom rozptyľovali od duchovného rozjímania. Prinajhoršom oslavovali cudzie božstvá a zvádzali k hriechu. Brat Cyrus však už na pravidlá nedbal. Jeho myseľ blúdila ako neukotvený čln. Zdalo sa, že nikdy nevie, kde sa nachádza, a vlastný zmätok ho privádza do zúrivosti. Zvraštená tvár mu červenela, z úst mu pri zlostných tirádach fŕkali sliny. Zažíval však aj pokojné chvíle, keď sa prešmykol cez akési dvere v pivnici svojej pamäti, späť do ranej mladosti a k príbehom, ktoré mu rozprávala stará mať. Nespomenul by si na mená ostatných mníchov ani na modlitby, ktoré svedomito odriekal celé desaťročia, ale príbehy sa z neho priam rinuli a Lazlo počúval. Vpíjal ich do seba, ako kaktus vstrebáva vzácnu dažďovú vodu.

Na juhovýchode kontinentu Namaa – ďaleko, preďaleko od severnej Zosmy – leží obrovská púšť Elmuthaleth. Prekročiť ju bolo umenie, ktoré doviedli do dokonalosti len niekoľkí ľudia a húževnato ho tajili. Kdesi za vyprahnutou pustatinou stálo mesto, ktoré nikto cudzí nikdy nevidel. Existovalo len vo fámach či legendách, ale ťavie karavány odtiaľ cez púšť privážali hmatateľné zázraky, ktoré roznecovali predstavivosť ľudí zo zvyšku sveta.

To mesto sa nejako volalo.

Pohoniči tiav, ktorí kuriozity dovážali, vyslovovali meno mesta a rozprávali o ňom príbehy. Príbehy aj predmety cestovali do vzdialených krajín a vyčarovávali predstavy ligotavých kupol a krotkých bielych jeleňov, žien, ktorých krása rozleptáva myseľ, a mužov ozbrojených zakrivenými mečmi s oslepujúcou čepeľou.

Tak to išlo celé stáročia. Vyhradené krídla palácov sa plnili kuriozitami a police knižníc príbehmi. Obchodníci bohatli. Dobrodruhovia naberali odvahu a išli mesto hľadať na vlastnú päsť. Nik-

to sa nevrátil. Cudzinci, nazývaní *farandžíovia*, ta nesmeli vstúpiť. Šťastlivcov, ktorí prežili prechod cez púšť, popravili ako zvedov. Nieže by to mnohých odradilo. Ak človeku niečo zakážete, bude po tom túžiť ako po spáse svojej duše a platí to dvojnásobne, keď zároveň ide o zdroj bohatstva, ktoré na svete nemá páru.

Mnohí sa o to pokúsili.

Nikto sa nevrátil.

Z púštneho obzoru sa rodilo slnko za slnkom a zdalo sa, že sa nikdy nič nezmení. Pred dvoma storočiami však karavány zrazu prestali chodiť, akoby uťal. Hliadky z pevností na západnom okraji púšte – Alkonostu a ostatných – vyzerali v opare horúčavy rozmazané siluety karaván, ktoré sa z pustatiny odjakživa vynárali, ale už žiadne neprichádzali.

A neprichádzali.

A neprichádzali.

Už žiadne ťavy, žiadni cestovatelia, žiadne zázraky ani príbehy. *Vôbec nič*. O zakázanom, nevídanom, *stratenom* meste už nebolo ani chýru, ani slychu a tá záhada otvorila Lazlovu myseľ ako dvere.

Čo sa stalo? Existovalo mesto ešte? Lazlo sa chcel dozvedieť úplne všetko. Naučil sa primäť brata Cyrusa, aby sa pohrúžil do spomienok, a jeho príbehy zbieral ako poklady. Lazlo nevlastnil nič, ani jedinú vec, ale odkedy si vypočul prvý, príbehy si cenil ako vlastnú kôpku zlata.

Brat Cyrus tvrdil, že kupoly mesta spájali hodvábne stuhy, na ktorých deti balansovali ako povrazolezci a pobehovali z jedného paláca do druhého v plášťoch z farebného peria. Vráta sa nezamykali, dokonca aj klietky mávali otvorené dvierka a vtáctvo mohlo poletovať dnu a von, ako sa mu zachcelo. Všade dozrievalo nádherné ovocie, len si odtrhnúť, a na parapetoch okien bývali vyložené zákusky, z ktorých sa hocikto smel ponúknuť.

Lazlo ozajstný zákusok v živote ani nevidel, nieto ešte ochutnal, a bitku dostal aj za to, že zjedol pár jabĺk, ktoré striasol na zem vietor,

hoci v nich bolo viac červíkov než dužiny. Vidiny slobody a hojnosti ho úplne opantali. Iste, rozptyľovali ho od duchovného rozjímania, ale rovnakým spôsobom, ako človek pri pohľade na padajúcu hviezdu pozabudne na bolesť v prázdnom žalúdku. Vďaka nim mu vôbec prvýkrát zišlo na um, že existujú aj iné spôsoby života, nielen ten, ktorý pozná. Lepšie a sladšie.

Ulice mesta vraj pokrývali lazuritové dlaždice, vždy dokonale vyumývané, aby si dámy nezašpinili dlhokánske rozpustené vlasy, ktoré ťahali za sebou ako vlečky z najčernejšieho hodvábu. Ladné biele jelene sa túlali po uliciach ako mešťania a v rieke plávali jaštery veľkosti človeka. Jeleňom hovorili spektrály a hmota z ich parožia, čiže spektrálys alebo lys, mala vyššiu cenu než zlato. Jaštery sa volali svytagory a ich ružovkastá krv slúžila ako elixír nesmrteľnosti. Vyskytovali sa tam aj ravidy – obrovské mačkovité šelmy so zubami pripomínajúcimi kosy –, vtáky schopné napodobniť ľudský hlas a škorpióny, ktorých uštipnutie človeka obdarilo nadľudskou silou.

A ešte legendárni bojovníci – tizerkáni.

Oháňali sa mečmi nazývanými *hreštek*, takými ostrými, že by človeku odsekli aj tieň, a v mosadznej klietke na opasku nosili škorpióna. Pred bitkou vždy strčili prst do malého otvoru v klietke, nechali sa uštipnúť a pod vplyvom jedu boli neporaziteľní.

„Myslíte si, že ma porazíte?“ oboril sa Lazlo na svojich nepriateľov v sade.

„Nás je stovka,“ odpovedali, „a ty si sám. Čo si myslíš ty?“

„Myslím, že by ste mali uveriť každému príbehu, ktorý ste kedy počuli o tizerkánoch. Otočte sa a bežte domov!“

Odpovedal mu len smiech, ktorý pripomínal vŕzganie konárov. Lazlo už nemal inú možnosť, len bojovať. Strčil prst do krivej klietočky z konárikov a špagátu, kolísala sa mu na povraze, ktorý nosil namiesto opaska. Nebýval tam škorpión, len premrznutý chrobák, ale Lazlo zaťal zuby pri imaginárnom uštipnutí a cítil, ako sa mu sila jedu rozlieva žilami. Potom zdvihol čepele aj ruky nad hlavu a *zreval*.

Zreval meno mesta. Zadunelo ako hrom, ako lavína, ako bojový pokrik serafov, ktorí na ohnivých krídlach zleteli z nebies a očistili svet od démonov. Nepriatelia sa zapotácali, ústa rozďavené od prekvapenia. Jed mu spieval v tele a Lazlo sa cítil ako čosi nadľudské. Ako vzdušný vír, ako *boh*. Nepriatelia sa pokúsili vzdorovať, ale nevyrovnali sa mu. Z mečov mu sršali blesky a odzbrojoval ich po dvojiciach.

V zápale hry ho vlastná živá predstavivosť tak opantala, že by ho záblesk skutočnosti šokoval. Keby vystúpil zo svojho tela a videl chlapca, ktorý sa hlučne prediera cez zamrznuté kríky a máva konármi v rukách, sotva by sa spoznal. Tak sa stotožnil s bojovníkom, v ktorého koži sa videl, ktorý práve odzbrojil stovku nepriateľov a obrátil ich na roztrasený útek. V ošiali víťazstva zaklonil hlavu a skríkol: „Za...“

„Za...“

„Za *Nárek*!“

Zmätene stŕpol. To slovo mu vyletelo z úst ako kliatba a zanechalo po sebe pachuť sĺz. Chcel skríknuť meno mesta, presne ako chvíľku predtým, ale ono... zmizlo. Opäť sa pokúsil spomenúť si naň, ale namiesto pravého mena sa mu na jazyk tisol iba *Nárek*. Ako keby siahol po kvetine, ale dostal do ruky slimáka či vlhkú vreckovku. Jeho myseľ to štítivo odmietala. Snažil sa však ďalej, nemohol inak, a každý pokus bol nepríjemnejší než predošlý. Šmátral po mene, ktoré naisto poznal, ale zakaždým vylovil len to odporné slovo *Nárek*, klzké a nesprávne, skľučujúce ako zlý sen, s príchuťou soli. Trpko vykrútil ústa. Premohol ho závrat a šialená istota, že pravé meno ktosi *zobral*.

Zobral mu ho *priamo z mysle*.

Búril sa mu žalúdok, cítil sa okradnutý. Akoby z neho ubudlo. Rozbehol sa hore kopcom, štveral sa ponad nízke kamenné múriky, preletel naprieč ohradou pre ovce, popri záhrade aj cez ambit, v rukách stále zvieral meče z jabloňových konárov. Nikoho nevidel, ale